

Latgolas Vōrds

REDAKTORS Dr. A. ŽUROMSKIS

Moceibas godu sōkūt.

Namonūt ir pagōjuse vosora, aiznāsūt prūjom bārnu bezbēdeigūs smilus un čelas. Tyvojās rudīns. Zemīnam tīs ir goda skaistākais laiks, jo var nūvot vosoras ražu, var pildīt sovus apcirkņus un kletis ar zalta graudim un mireigi sagādeit zīmu. Bet na možok pateikams šis laiks ir ari jaunīkai paudzei — skūlu jaunītei. Pēc vosoras breivlaika vija otkon pulcēšis gaišajūs skūlus nomūs, lai atpyutā igytu energiju patērētu gora montas, zynōtnes un mōkslas atzinu pīsrovnošanai. Dažaids ir bejis šai jaunītei breivlaikā: vīni pīcījōs un dzeivīja pilneigā bezrypeibā, ūtri staigōja tāva pādōs aiz orkla, treši — syurā dorba pelnēja iztyku zīmai, lai varāt apmeklēt skūlus.

Bet tyvojās mōceibas sōkums un mozaikas jyrmolas kurortā visis sōc raknōtis pa grōmotu plauktim, zemīnikā dāls vai meita atlic dorba saleikuši stōvu un saules nūdagūša sejā plaiksnēs plots smaids par gaidamū pīrmainu, pat āņēš uzsōk jaunīku meļdiju.

Sōcās tīrais mōceibas gods atjaunotā Latvijā. Tik daudz racionālu pīr-

mainu, pīrkortōjumu un jaunīvadumu skūlu dzeivē, kaidas nūtykušas pādējus piepadsmīt mēnesīs, mes nasām pīdzīvojuši vīsa valsts patstāvebas laikā. Valsts aparatā strōdojūt nūteiktā un labi pīrdumotā gaitā, ik-dīnas snādz jaunīus, latvišu tautai pīmārōtus, lykumus, pīrorganizejūt un ivadūt partīju sabangūtā dzeivē, jaunā mireiga pīlysmā. Ari izgleiteibas resors ir izvedis leelas reformas skūlu dzeivē, kuras runoj par lobu vīnōtai latvišu tautai. Dzymtō volūda ir calta cīna, latvišu skūlu ir atdūti jōs pāzudusi dāli un meitas — minoritāšu skūlu sūtymātā latvišu bārni. Skūlas, atbreivotās nu politiskās atmosferas, var mireigi un natraucāti nūsādūt sovam teišam audzīnōšanas un zynōšanu snēgšanas dorbam. Tī laiki, kad bārni pat nazynōja „Tāvs myusu...”, bet prota uzskaitēt politiskās partījas un pat jaust iplūteitu nādū pret sovu vacīku politisku pretiniku, sen pagōjusi un vairs naatsagrīza. Skūlai atdūti iplīkšējais gūda pīnōkums: audzīnōt stypri mīsōs un gorā jaunīu pābidreiba.

Teigōkū gora bareibū jaunu atzinu slōpstušajom byutnem, iaudzīnojūt tīmōs tāvzemes milas un religiski-eti-

šķīdīnu un aizvakardīnu. Gondreiž nīkur eytur tik krasī naizapade partīju graujīšo itekme uz jaunītu un tōs audzīnōtōjim, kai pi mums, jo gondreiž visi beja partījōs, kuru skaits tyvōjōs čērdesmytam, un vīni utrus nāsākaunēja pēc iplējēs vairōk nūmalnōt, lai izacelt „sovejūs” acīs. Lela daja skūlōtōjū beja sūs portīju vol-

gūs, um lai nazaudēt dīnišķu malzi, beja gon spisti, gon ari, lai vērst sovu „krysttāvū” uzmanību uz sevi, iest skūlōs svešu goru, atmete vacīs etiskos normas un kyure jaunījā auzdī myuzeigōs naapmirinōteibas gun-kuri.

Bet tagad tī laiki ir garam.

Vacīki var drūsi syuteit sovus bār-nus atjaunotās Latvijas skūlōs, zynūt, ka tur jī smeljs spērdzīnū gora ba-reibū, augs styrngri un nalukāmī sovā ticeibā un pīrass milēt sovu tāvu zemi augstōk par vysu.

Tautas vineibas gunkurs jau līsmoj! Vacīki, lieit šūridin sovīm milūlim le-lōku un garsēgōku kymūsu skūlas ce-la sūmā, jo zinat, ka kotrs jyusu syuri pīlēnītās santīms ness bagoteigus augļus, ja tīks izlītōts sovu bārnu iz-gleitošonai eistā latvisķā skūlā, kur vīpi augs, un veidōsis, lai klytū par styrngri un nalukāmī sovas zemes un tautas labklōjeibas nōkūtnes ka-lejim.

Al. Ancāns.

Belgijas karalīne — autokatastrofas upurs.

Myusu valsts un myusu vadūns.

Skūlōtōjs ir vysas tautas skūlōtōjs.

25. augustā beja Isaradis uz Pie-balgas nīvoda dzīsmu svātkiem Jaunīebalgā izgleiteibas ministru prof. Dr. A. Tentelis. Sovā patriotiskā runā nīstra kungs aicynoja vysus uz nūpītūnu dorbu valsts lobā, uzsvārdams valsts organisma un valsts varas nūzeimi kai kulturalā, tai sabīdriskā, tai ari kota personīgā dzeivē. Tōlēk snādzam Ministra kunga runas nūslāguma daju:

„Teišam ir laimējīs, ka myusu valsts šyupeļa kōrēji ir ari myusu valsts glōbēji un tagadejī vodūni. Mes vairs nīmōz navaram isādūmōt myusu valsti bez myusa. Ulmaņa un myusu Balloža. Vai bez vīniem byutu idūmojams 15. maijs pag. godā? Vai bez vīniem byutu idūmojams straujais dzeives uzlobājums, kū mes nūvārojam vīsō molos? Dažkort teišam jō-sabreinoj, kur rodušis un nu kurīnes nōk visi tī jauni deigļi un irūsnyjumi. Ir glūži kai pavasari, maija mēnesi, kod syltai sauleitei atspēidūt, malnō un kailō zeme pīrsaklōj dažādim zālumim un zīdim. Vai var kas nōrōdeit tagad nūzari myusu dzeivē,

Lai myusus vīno vīna gryba — kol-pōt sovai tautai, sovai valstei, tod myusu Latvija teišam byus breiva un mes breivi leidz ar vīnu, breivi un stypri! Dīvs, svētej Latviju!”

Vītu mainā.

Ar šū numuru „Latgolas Vōrds” teik izdūts un drukōts myusu valsts centrā — Rīga.

Tāgad laikrokssts, pasā metropolei asūt, byus tyvu vysas tautas un valsts darbeibas pulsām. Tys dūs iplējē lo-bōk informēt sovus lāseitōjus kai par valdeibas darbeibu, kas Vodūna vadei-bā kōtru dīnu nas jaunīus ikyvumus valsts un tautas dzeivē, tai ari snēgt plāšoku pīrskotu par myusu tautas dzeivi un ūzremu nūtykumim.

Centrā asūt, byus iplējēs saisteit lobōku leidzstrōdņiku skaitu, kas nōks par lobu laikrokstam un lāseitōjim.

Nāv ūšau, ka myusu kuplō lāseitōju saime byus apmīrynotā ar laikroksta pīrišonu uz Rīgu un pīteikū ūtīvētēs redakcijas un leidzstrōdņiku centīpus tū dareit interesantū saturā.

Reizē ar tū laikrokssts maina sova nūsaukuma izskotu, paleynoj formatu un pījam cytu izskotu, ka leidz ūam bejis.

Lāseitōji šos pīrmainas pījams ar gondarējumu tū vairōk, ka laikroksta aboneišonas moksa nāsāmānis.

Redakcija.

Belgijas tautu, kas pag. godā šķeirē nu nālaimēs gadējumā myrušo karala Alberta, pīmeklēja jaunas sāras. 29. augustā, Kīsnachtas tyvumā, pi ķētrū kantonu azara nūsasyuta Belgijas karalīne Astrida un cīte karala Leo-poloids. Auto vadējis pats karals, karalīne sēdejusi viņam blokus, bet šōfers beja nūsādūnōts pakaleja sēdeklī. Braucut ar 80 klm. ūtrumū stūnē, karals gribējis pīrbaudēt pēc karates, kuru turējuse karalīne, ceja vērzīja pareizeibu. Tymā momentā auto pēski nūskrēja nu ceja, apsagōz-dams azara molā. Karalīne lausta galvas kauss, un tei nālaimēs vīta ötri

myra. Karaļa, ivainōjumi golvā nav beistami.

Pīgojis pi samānas, karalis pīsastei-dze pi sovā laulōtās draudzenes, bet tei vairs nāspēja runōt. Karaļš tod pajēme jū sovōs rūkōs un apkamē. Pēc dažom minutem jei nūmyra.

Karalīne Astrida dzymuse 1905. godā Zvidrijas karalīnomā. Jei beja pīkāzēmeigā mōte un loba kātolite.

Myūzeibā aizgōjūšū karalīni Astridi araud pī laulōtās draugs — Bel-gijas karals ar možim bārnim un vī-sa belgu tauta.

Zvidrijā karalīnes Astridas tragiskā nōvē izsaukusi dzījas sāras.

Svareigi dzeives uzdavumi.

„Mōtes dēleņu” tragedija. — Pinōkuma apziņa. — Na baudu breizi, bat iztureiba dorba dūd dzeives vērteibu.

Pīrs dūmu nu V. E. Rīgas Archivei skupa A. Springoviča roksta par jaunītes audzīnōšonu.

Augstōk par pīta izgleiteibu stōv rakstura izkūpīsona, jaunu cylvāku gribas nūstyprīnōšona iztureigai ty-kumiskū principu atzeišonai un vīnu pīlvānīsonai dzeivē. Vajaga jaunu cylvāku laudzīnōt drūšu gribu arvīnu pīlēit sovu pinōkumu un ar vīnu drūssirdeigi mest molā vīsu, kas jauns un aizlīgts.

Šāda rakstura audzīnōšonai pasau-lē nav lobōku skūlas un leidzekļu, kai bazneica un religija.

... Pi rakstura audzīnōšonās pīdar ari imōceit cylvāku jau nu bārnu di-nom aizaligt sovu Igribu, atsateikt nu naprōteigom kōreibom, valdeit pošam

par sevi. Dzeive nav rūtālu līta. Jei bīži nūstōda cylvāku tādu uzdavumu prišķā, kur vajadzeigs vīss jō gorā spēceigu cylvāku pāssavaldeišanai. Jōmōca dzeivi vērtēt na pēc pīrdeivōtīm bādū breizi, bet pēc iplējētā pīnōkuma vērteibas un iztureibas sovā orūda dorba!

Ari šī uzdavuma škola navar veikt bez religiozas audzīnōšomas, bez Kri-

REDAKCIJA:

Rīga, Lielā Altonavas ielā Nr. 6.
Redaktors runojams kotru dīne
nu plket. 7—8 vokorā.

TÖLRUNIS:

REDAKTORAM 41937 Rīga, Klosteri ielā Nr. 4. Pasta t.r. 2042

EKSPEDECIJA:

Rīga, Klosteri ielā Nr. 4. Pasta t.r. 2042

A BONEŠONAS MOKSA:

Ar pīsuteišonu pa postu par godu
Ls 3,00, 6 m. — 1,60, 3 m. — 0,85.
Adreses maiņa 20 sant.

SLUDYNŌJUMU MOKSA:

par vīnslejeigu petita rīndēnu: Pyrmā
lopas pīse 50 sant. Tekstā 35 sant.
Sludynōjumu dājā 16 sant.

Aglyubas un Jaunaglyubas gimnazijōs uzjimšonas eksameni

mūtiks 6. un 7. septembri, plkst. 10.

Ministrū kabinets atbreivōjis, uz po-
šā liugumu, Hugo Celmiņu nu Rīgas
pīsātās golvā omota. Celmiņš pīrīt
līrītu ministrijas dinastā un jam tā
sūt uztycēta Latvijas syutnīcības va-
deiba Vōcījā.

Par Rīgas pīsātās golvā Celmiņ-
vīta Icalts leidzīnējais Dzelzce-
vārsvaldēs eksplūtacijas direktors
Roberts Garselis.

stus Bazneicas paleidzeibas aud-
nōšonas dorba. Myusu svātai kā
ticeibai ir tīk daudz naapšaub-
spēceigu cylvāku pāssavaldeišanai
leidzekļu, kādu nav nīvīmai cyta
dzyzōšanas sistēmāl.

Eista un saprāteiga politika

Myusu zemkūpeibas ministrs A. Birznieks, pörjamārī resora vadeibu nu sova priksējēja, storp cītu, ir sacejēja. „Varu pībīst, ka gōdōsim, lai nāvētu vairs daudz godu, leidz tam laikam, kad byus īspējams pateikt, ka Latgola mož vairs atsašķir vai pat ar kū vairs naatsašķir nu Vidzemes, Zemgales, Kūrzemes. Ryupēs mēs, lai arī Latgola atsateista styra, intensīva lauksaimniecība. Dūmoju, ka pōrēi apgoboli napaliks grezīsreigji, jo aprēdeitā nūlyukā vīnā — tārā gadejumā dūsim Latgalai šū un tū pastyprynotā apmārā, jo tad arī praseisim nu jōs daudz vairōk.” („Jaun. Ziņas” š. g. 154. num.)

Vinkōri, bet visim īvārojami vordi. īvārojami na tōpēc vīn, ka tī ir valdeibas pōrstōva vordi, kuri naprārtāmī skaidri raksturoj tagadejū valdeibas politiku. Latgolas vaicōjumā, bet arī tōpēc, ka tī ir reti humani, reti dzīli un patīsi vordi. Lai Latgolas apgobolu vairōk tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola vairōk pacaltu goreigū un materialū labklōjeibai, lai Latgola pēc īspējas možok atsašķertu Vidzemes, Zemgales un Kūrzesmes, — Latgolai šū un tū īspējātā apmārā. Štū joīgaumēj visim, kam ryup Latgolas un leidz ar tū, arī vysas myusu vajsts — Latvijas nūkūti.

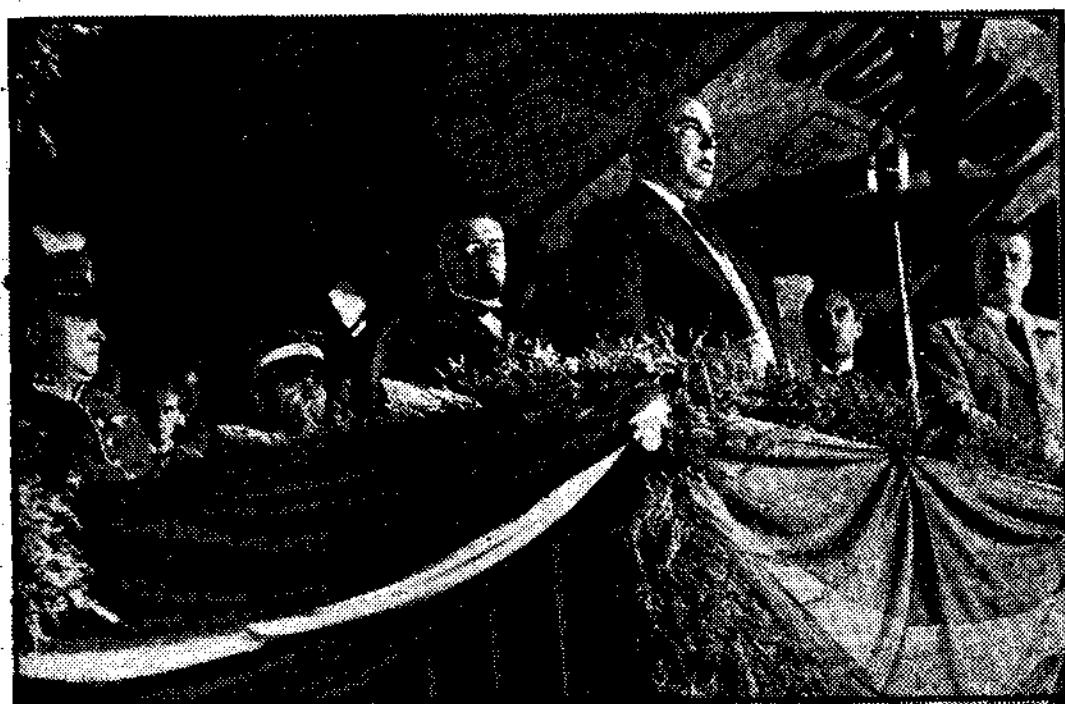
Latgola, musu vajsts trešo Zvaigzne, nu svešom varom ir vairōk vīdzynotā nakai Latvijas pōrējōs sašāvēdājas. Jei ir bejuse ilgok apspīsta un ir vairōk cītuse. Vēcu, kriku un pūju pokovi ir vairōk un dzīlōk meidejuši Latgolas laukus un dryvas, atstōjut dzīlas pādas arī Latgolas gora dzeivē. Myusu Vidzemes un Kūrzesmes brōļi jaun pyrms 1820. goda ir atsvabodītu nu dzīmītbyūsonas, bet Latgola šei atsvabonīšona nōk tikai 1861. godā — vasalus 40 godus vālōk. Vidzemmīnik un kūrzemīnikim pagājūšo godu simtē, tārā pusē, uzplaukstū materialai labklōjeibai, plaši veidōjās arī goreigō dzeive, iznōk vairōki laikroksti, žurnali, ir jau plaša literatura, bet latgalits tikai 1904. g. igūstī tīseibū īspīt drukas dorbus latīnu burtīm motēs volūdā... Un tai tīs ir vysōs, kai goreigōs, tai arī materialīs dzeives nūzārēs. Kad pōrējūs Latvijas apgobolu latīvs, pōrēi vysaidus spaidus un varmūceibas, ir jau pīteikūši atžērdzis un jau sej nūsadevis rāžeigam dorbam, tad latgaliti var pīleidzīnōt slymajam, kuram vēl tikai tagad dūta īspēja ceļīs nu gultas un nadrūsi spērt pyrmūstūs. Latgališam vēl navar un nadreikst pīmārīt vīspōrējū mārāuklu, bet, aprēdeitūs apstōkū dēl, ar jū vēl vajaga sevišķi apsait — jam vēl un šū jōdūd pastyprynotā apmārā. Jam vēl jōpasnādz rūka un jōpaleidz drāši nūsastōt uz kōjom, jam, kai vairōk nūvōrgušam, jōnūgrīz možlīt bīzōka rīcēna. Un tū nīvinam nav žāopskauž, jo tū prosa cilvēcības jyuta, tū prosa saprōts un saprāteiga politika.

Un na tikai lauksaimniecībā, bet vysōs dzeives nūzārēs latgališam vēl vajadzīgs saprāteigs paleigs un pādūms. Vēl daudz kur jam tīs un šys jōdūd pastyprynotā apmārā, un tad, mes redzēsim, ka arī latgalits spēj breinumu lītas.

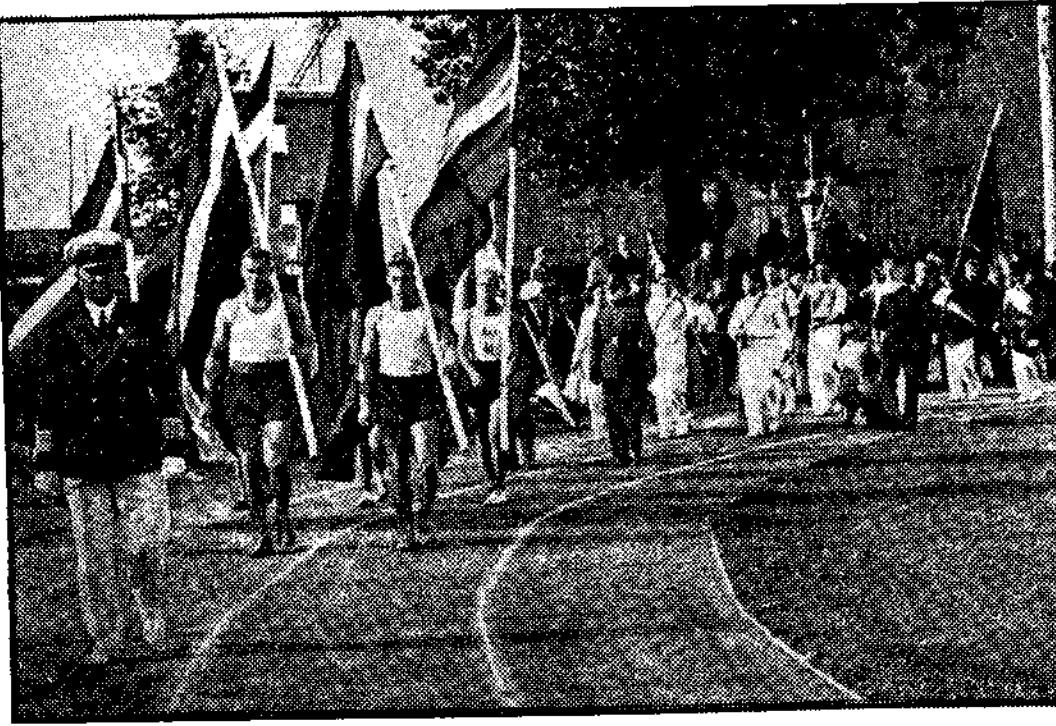
Nav jau latgališam dobā vīnmār sev praseit tikai paleigu, vīnmār praseit sev kaidas prikrūceibas un izjāmušas. Tiekleidz latgalits byus uz kōjom, jīs pīts gōdōs par sevi. Un tū jīs prass jūti labi, jam byus pīteikūši grybas un energijas gōdōt par sevi. Nādaudzūs godus nūtykūši izjōna Vīnsātos, kas praseja nu latgališim naaproktāmū spākūs, gryutūmus un naizsokamu grybu tīkt dzeivē uz prišu, tū mūns parōda skaidri un naprārtāmī. Bet arī vysur cytūs radzam, ka latgalits šūloj uz prišu. Tu līcīnoj labi izkūptos dryvas, jaunōs školu ākas, rūseiba sabīdrīšā dzeivē, strauji plāguīšas intellīgences skaita un cytūs. Jo vīnā un tūrā dzeives nūzārē, nāskotūt uz sovu lobū grybu un cīssōnūs, latgalits vēl navar tīkt leidza sovam Vidzemes un Kūrzesmes brōļam, tad jam tīkai jōpasnādz rūka. Štū saprāt, atzeist par vajadzīgu un sūlōs dareit myusu tagadejō valdeiba.

Mums ir tikai jōndāloj, ka šel saprāteiga politika Latgolas vaicōjumā nōk tīlā vālu. Ari agrōk, partiju laikus, par Latgolas lītūm ir daudz raksteits un runōts, bet, Divam žāl, mož tur beja lītīšeibas, mož grybas izprast latgališam pātīs vajadzības, bet vēl možok beja lobas grybas pāleidz latgališam jō bādōs. Tymūs laikus mes dzērdejom un redzējom tāšni pretejū politiku: lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū jīs, kai lelu svātūmu, beja globojis un sorgojoj vysūs spaidu laikus un kai beja atvedis latgalits apakalpijōtāmī, lai Latgola tīvynotū pōrējai Latvijai, lai Latgola paceit goreigū un materialū labklōjeibai, latgalīšam gribēja šū un tū atjēnt. Un kai par breinumu praseja atjēnt latgališam taisni tū vērteigōkū, kū j

Valsts prezidents A. Kviesis atkloja Latvijas olimpiadi

Rekreisi nu Valsts Prezidenta — Ministru Prezidenta bihrs M. Skujeniekis.

Sportistu parāde.

„Vysi var byut pret mums, bet Dīvs ir vysod ar mums”

Sv. Tāva uzruna Vōcijas katolim.

Vōcijā tūrpnojās katolu vojšošanas.

„Osservatore Romano“ ziņoj, ka Sv.

Tāvs, pījamdamas audiencē svātējot-

jus-katolus nu Vōcijas — Kēljas un

Duesseldorfas pīlsātoms, pascēja: „Vysi

var byut pret mums, bet Dīvs ir vysod

ar mums!“ Sv. Tāvs pasāteice svāte-

jotjām par tū priku, kādu atnese nu

Vōcijas nōkdami ar sovu isarasšonūs

tok, kad nu šos molas „sajem tik daudz

skumeigu zīpu“.

Sovu uzrunu Sv. Tāvs aizbeidze ar

svēteibū klōt asūsim un jūs giminem.

Valstis, kas nōk iznīceibā

Kardinala Pacelli vēstule.

Čehoslovakijas archiveiskupam Dr.

Leopoldam Prečanam pīsyuteita kar-

dinala Pacelli vēstule. Tū veiteidams

nāsej nūtykušom Prahā Ercharistiskom kongressam, Vatikana valsts sekretars Sv. Tāva Pija XI. vērda storpcytu soka:

„Jusu kongress mūdynōja vysulelōku Sv. Tāva uzmaneibū, jo myus dinu bailegu faktu pīskā vysuaugstokam gonaam tys kongress beja par goreiga pīka un gondarējuma slūtu. Kai lai naskumst Kristus Vitnīks, jo redz cylvāka jaunuma pludus, kas lauž myužeigūs Diva lykumus un nās pūstu cylvāku dzymumam?“

Kotrs vērtēj atsevišķu tautu un valšķu pyules — pīrvārtēj dažaidas gyuteibas, kas ir tōm šūdin nōkušas, lai nūstyprynotu un pavairotu tautas un sabidreibas labklōjeibū. Bet Dīvam žā ū tautu vodūni navinmār nōk pa tū celu, pa kādu byutu jīm jīnōk. Vini apgolvoj, ka valsts orga-

nīcījā pate par sevi ir pīneiba, kas var vysus apmīrynot un ka nav vadadeiga tōs kristīgo organizacīja. Tōpēc sabīdryskūs jautōjumus nūkortoj ar pogōnīma principim. Teik vyss dareits lai iznycīnu svēteigū Pesteitōja ispaīdu tautas dzīvē.

Un tī vysi, kas pīka pīlnōs dīnos sapuīcēja Prahā un visi cyti, kas ar jīm vīnōjās, ceļūt acis uz kristī pīkoltū Tālu, radzami aplīcīnīja ka vineigi Jezus Kristus ir glōbīns naivā atsevišķom personōm, bet vysai cilvēci. Pēc Dīva dūtim augstōkīm lykumī mu vysom cilvēces sōpēm var izglībt tīkai Jezus Kristus. **Valstis, kas Jō aizalidz, gatavo sev pašas pazussōnu un glōbīni maklādamas ti-**

kai personeigūs spākūs, zaudej kristīgūs kultūras spūžumu un igyvū-

mus, idamas iznīceibai pretim.“

100.000 daleibniku katolu strōdniku jaunōtnes kongresā Belgijā

„IOC“ karūgi pleivoj par Briseli. — Pēc desmit godim symts tyukstūsu, pilsoni.

25. augustā Briselē nūtyka Belgijas katolu strōdniku jaunōtnes kongress, kū sasauke Belgijas katolu strōdniku jaunōtnes organizacija „IOC“ (Jeunesse Ouvrière Catholique).

Stadionā sanōce šōs organizacijas daleibniku nu vysas Belgijas — 100.000 cylvāku ar vysu nūdaļu kārūgim.

Nūdybynōta šei dorba jaunōtnes vineibā pyrms 10 godīm.

Labi organizēita un vadeita, jie izveidojā par dzīvēs skūlu tyukstūšom Belgijas jauneklim un jaunovom.

Šei organizacija dād kritnus katolus — lobus tāvu zemes pīlsōnus.

Pirms kongresa vysi daleibnikī pījeme **V. Sakramētu**.

Kongresā pisadola Sv. Tāva sytis Mons. Mikira, Belgijas Primass Kardinals Van Roey, Parīzes kardinalis Lépicer, Portugalijs primass kardinalis Cereya, vysi Belgijas un daudzi cyti veiskupi, pīri par 1000 prīsteru un jaunōtnes pīrstōvi nu daudzōm valstīm.

„Nīvina valsts, kas nadūd pīlsōnim breivi pīldeit religiskus pīnōkumus, nāvar byut par Lelōs Britanijas draugu“.

Tauti Savineibas draugu angju komiteja nūdevē Anglijas valdeibai protestē pret kristīgo tīceibas vōjōšnom dažōs valstīs. Protesta autori izteikdami dūmu, ka „nīvina valsts, kas nadūd pīlsōnim breivi pīldeit religiskus pīnōkumus, nāvar byut par Lelōs Britanijas draugu“, lydz valdeibu spert vysus sūlus, lai tīmōs valstīs byutu panōkta tīceibas izzeišonās breiveiba.

Leideigū memorialu isnēdze Švei-

ces valdeibai katolu Veiskupu konference.

Katolu studentu kongress.

14. „Pax Romana“ sanōksme.

31. augustā Prahā, Čehoslovakijā, sōcēs četrpadīmytis storpatytskais katolu studentu organizācīja „Pax Romana“ kongress. Golvonais kongresa apsprīžu temats „Modernais cylvāks modernūs laikūs“.

Kongressā ar priķlasējumim pīsadoala izcīly katoliskos pasaules zīnītņi un audzīnōtōji. Visu vydā radzami vairōki kardinali un daudzi veiskupi nu Francijas, Belgijas, Kanadas, Anglijas; Austrijas; Pūlijas un c.

Sv. Tāva Pija XI. pīsyuteita sovu svēteibū vysim kongresa daleibnikim.

Kongress beigsis 8. sept.

Kinišu laikroksta redakcīja pīlnā sastōvā pījēme katolu tīceibū.

Nu Tsinanfu, Kinā, ziņoj, ka vītejo laikroksta „Kwangwhapo“ 3 redaktori ar golvonō redaktora kundzi un četrim bārnim reizē pījēme katolu tīceibū.

Nalaimes upuri.

Kp. — Berlīnes radio izstōdes gunsgrāķā iāvījotī 24 cylvāki. Ar guni iznycīnīti izstōdes divi korpusi.

Gondreiž vīnā laikā nūtyka cīts lels nalaimes gadejums. Ibruka 50 metru garumā un 40 m plotumā ilā zam kuras beja ireikots zamzemes dzelzceļš. Aprokti 20 strōdniku.

Tikai pasaīeicūt pīrpīldeitō tramvaja konduktora apkēreibai, nalaime napajēme vairōk upuru. Tramvaja vadeitojis iraudzēja, ka jō pīskā sōcīgrymt ilas dāja kūpā ar slidem. Momentā laide bremzes, deve atpakaļ.

Praktiski seikumi.

Uzmanēgi ar kājkī!

Strōdōdams byvīdorhūs, skotis ka kājki natyktu acis.

Boltais plankums tīkū aci iskrējis kāja pilīns.

Palyudz kū paleigā — ar vīglu yudīna stryuklu vajag izskolot aci.

Žurnala „Zidūnis“

jaunam numuram dūmōti roksti pīsyntami redakcījai — Rīgā, L. Altoņavas iāla 6, leidz 12. septembrā, 1. g.

Izdevējs un atbīdeigais redaktors: Dr. A. Žuromskis.

Augstā Gona svēteiba.

V. E. Rigas Archiveiskups uz pīsyntēti katolu skūlētōju tīceibas mōceibas apsveikumu atbīd:

„Izsoku pītēceibu par izteiktōju man jyutom. Tēvišķu sirdi syutu Jaungaglyunas kursu daleibnikim Apustulīskū svēteibu jūs pīrdabīskū patīcību apgorātam turpmōkam dorbam.

Antonijus Archiveiskups.

Zībēns nūdazīnōjīs ūkyumi.

Osysnes pogosta Plesnevās sādžā zībēns nūdazīnōjīs Ignata Pītera d. Stašā ūkyuni ar 15 vazumām rūdu, 2 rotīm, 1 ragovom un dažādom zyrgu litom.

Rēzeknē bankas nūdaļa.

Latvijas Zemnīku kredīta bankas Rēzeknes nūdaļa ar 1. septembrī atklōja sovu darbeibū.

Jauna gimnazija Daugavpili.

Ar Izgleiteibas Ministra prof. A. Tenteļa reikjām apvīnōtās Daugavpili viñā II.ā Daugavpili valsts gimnazija krīvā, pūju un baltkrīvā gimnazijās. Par direktora v. i. icalts baznīcas J. Plōps.

Pārējōs zīnas

LTA. * Svātdiņ, 1. septembrī Rīgā Valsts Prezidents A. Kviesis atkloja Latvijas olimpiāšas saceītā.

* Tīmā pošā dīnā Kuldīga nūtyka Kuldīgas 2. nūvoda dzīsmusvātki Ty. mōs beja isarādis valdeibas pīrstōvis, izgleiteibas ministrs prof. A. Tenelis.

* 1. septembrī satiksmes ministrs B. Einbergs atkloja jaunizbyuvātū Lipōja — Alsungas — Kuldīgas dzelzceli.

* 2. septembrī nūvinēja 60 g. pastā veišanas svātkus Rēzeknes guņsdzēs sēju bidreiba.

* Rīgā, sv. Jakuba katedralē 3. septembrī augstais ganeitōjs nūturāja svīneigu Sv. Mīsu profesora A. Novicka un daudzu vītēju prīsteru asīstēcē. Tyka isvētēti jauni bazneicīs zvoni. Tīmā pat dīnā V. E. Veiskups J. Rancans izdalēja sv. Istyprynošības kārītājā.

Rātōs svīneibas sapulcīnōja tyukstūšom apkōrtes pītēju.

Francījā ir 47015 katolu prīsteru.

Pēc pādejim statistikas datim, Francījā uz 41 miljōnu 242 tyukstūšom idzeivōtōju 87 diecezēs ir 47.015 prīsteru, kas dorbojās 36.149 draudzēs. Caurmārā uz 877 cylvākām nōk 1 prīsters.

Auto katastrofā cītis vel vīns valsts veirs.

Vīnē, 28. augustā. Autokatastrofā smogī iāvīnōts Austrijas īkšītu ministris majors Fejs.

Vizitacīja Kokorevas draudzē.

31. augustā un 1. septembrī V. E. Veiskups J. Rancans vizitēja Kokorevas draudzē.

1. septembrī augstais ganeitōjs nūturāja svīneigu Sv. Mīsu profesora A. Novicka un daudzu vītēju prīsteru asīstēcē. Tyka isvētēti jauni bazneicīs zvoni. Tīmā pat dīnā V. E. Veiskups J. Rancans izdalēja sv. Istyprynošības kārītājā.

Rātōs svīneibas sapulcīnōja tyukstūšom apkōrtes pītēju.

Par turistu agentīm Latgolā

Īkšītu ministrija icāluse:

Vīlākā — Vīlakas aizsorgu nūdū, prīkšīku Evaldu Koku, dīzīv. Vīlakā, Pīls iāla 3-a.

Baltinovas pog. — aizsorgu Viktoru Gailumu, dīzīv. Baltinovas pog. „Guībānūs“.

Kulturas dorba.

Svātdiņ, 25. augustā Mērdzenes po-

posta Blontu 4. kl. latv. pamātskūla

Ludzas rajona agronomi A. Alberts un cukrīfabrikas instruktors Rutmans

nūlasējā lēlam kāuseitōju skaitām

pīkīlasējumus par lynu un cukrībīku kultūrom.

Pīkīlasējumi deve daudz pomūd-

nōjumu laiksaimnīkim.

O. Borkovas attureibnīku centeiba.

Latvijas pretalkohola bīdreibas Bor-

kovas nūdāla atvēre sovu biblioteku

ar 250 sējumim. Pīse nu grōmotom